

1. ÚVOD	3
2. OD FILOZOFIE K PEDAGOGICKÉ VĚDĚ	4
2.1. Filozofie každodennosti a výchova	5
2.2. Filozofické kořeny pedagogiky	6
2.3. Utváření novodobé pedagogické vědy	9
2.3.1. Dva základní proudy moderního pedagogického myšlení	12
2.4. K systému současné pedagogiky	14
3. DÍTĚ A ŠKOLA	17
3.1. Dětství jako etapa života	17
3.2. Dítě v základní škole	20
3.3. Vazby rodina - škola - komunita	23
4. HISTORICKÉ PROMĚNY CÍLŮ VÝCHOVY / k pedagogické teleologii/	26
4.1. Východisko k ujasnění cílů výchovy	26
4.2. Rozrůznění cílů výchovy	28
4.3. Alternativní vyvozování cílů současné výchovy	30
4.4. Vztah cílů, podmínek a prostředků v profesionální činnosti učitele	33
4.5. Vztahy cílů a osobnosti	36
5. UČITEL V ZÁKLADNÍ ŠKOLE	36
5.1. <u>Směry v přípravě učitelů</u>	38
5.2. Průběh učitelské dráhy	42
5.2.1. Profesní start	43
5.2.2. Adaptační fáze	43
5.2.3. Profesionální vyhraňování a koordinace	45
5.2.4. Předdůchodová fáze učitelovy pedagogické činnosti	49
5.3. <u>Učitel a modely výchovy</u>	49
6. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM	52
6.1. Historický charakter výchovně vzdělávacího systému	52

6.2. Specifika fungování výchovně vzdělávacího systému jako subsystému společenského systému	53
6.2.1. Faktory ovlivňující fungování výchovně vzdělávacího systému	53
6.2.2. Cíle výchovně vzdělávacího systému	53
6.2.3. Základní činnosti ve výchovně vzdělávacím systému	55
6.2.4. Základní prostředky výchovně vzdělávací činnosti	59
6.2.5. Vztahy mezi účastníky výchovy a vzdělávání	62
6.2.6. Podmínky ovlivňující kvalitu průběhu a výsledků výchovy a vzdělávání	65
6.3. Prognostika dalšího vývoje výchovně vzdělávacího systému jako základní výchovné instituce	66
6.3.1. Místo a funkce prognostiky v oblasti výchovy a vzdělávání	66
6.3.2. Popis vybraných prognostických závěrů, které mají vztah k řešení aktuálních problémů našeho výchovně vzdělávacího systému	67
6.3.2.1. Nové trendy v pojetí přípravy člověka	67
6.3.2.2. Prognózy inovací v obsahu vzdělání	68
6.3.2.3. Trendy v organizaci výchovy a vzdělávání	69
6.3.2.3.2. Škola bez tříd a ročníků	70
6.3.2.3.3. Otevřená škola	71
7. PŘÍPRAVA UČITELŮ K SPOLUÚČASTI NA VĚDECKO-VÝZKUMNÉ PRÁCI V OBLASTI VÝCHOVY	72
7.1. Učitel a pedagogický výzkum	72
7.2. Základní cíle výzkumu v oblasti výchovy a vzdělávání	73
7.3. Zdroje vědeckého poznávání v oblasti výchovy a vzdělávání	74
7.4. Klasifikace druhů výzkumu ve výchově a vzdělávání	75
7.5. Formulace vědeckého problému	77

7.5.1. Úvod do problematiky	77
7.5.2. Co rozumíme pod pojmem vědecký problém?	77
7.5.3. Základní zdroje vědeckých problémů	78
7.5.4. Postup při vymezování vědeckých problémů	79
7.6. Metody výzkumu používané ve výchově a vzdělávání	80
7.6.1. Klasifikace metod	80
8. UČITEL A ŠKOLSKÉ PRÁVO	83
8.1. Právní organizace v oboru základního školství	85
9. KULTURA A ŠKOLA	87
9.1. Vztahy kultury a školy	88
9.2. Multikulturní výchova a současná škola	91
9.3. Multikulturní výchova jako prostředek řešení romské problematiky	94
10. ZÁVĚR	99
11. LITERATURA	101
12. OBSAH	103